СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 111. Джерзи Ситі, Н. Дж., понеділок, 15 травня 1933. VOL. XLI. No. 111. Jersey City, N. J., Monday, May 15, 1933. THREE CENTS.

ПРЕЗИДЕНТ ОДЕРЖАВ ДИКТАТОРСЬКІ ПОВНОВЛАСТИ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт підписав фармерсько-допомоговий проєкт, який через те став законом. Тим робом одержав він від конґресу повновласти, яких ще не мав ніякий американський президент у мирних часах.

Президент має тепер змогу контролювати хліборобську продукцію, як і збут хліборобських продуктів, а далі може облекшити фармерські довги та перевести ревізію валютової системи Злучених Держав.

Це значить, що президент може тепер виконати те, про що було вже стільки мови, себто може збільшити скількість банкнотів наразі на $3,000,000,000 та обнизити золоте покриття доляра аж до 50 процентів.

Все це означає, що інфляція стала вже законом. Потішаюче в тім є хіба те, що та інфляція буде „контрольованою", бо президент заявився за здорову валюту.

ВИСТАВА В ТЕАТРІ „РАКСІ" ПРОДОВЖЕНА.

НЮ ЙОРК. — Українська вистава народніх виробів, влаштована в театрі „Раксі" заходами організації „Пан-Америка", є продовжена ще на один тиждень.

ПОХІД ДОВЖНИКІВ.

ВАШИНГТОН. — Столиця була свідком нового протесту, яким був „похід моргеджовців". Протестуючі зїхалися до Вашингтону і хотіли відвідати президента і конгрес. Замісць президента приняв їх полковник Марвин Мек Інтайр і запевнив їх, що президинт саме тепер є на конференції, яка думає над тим, щоби вратувати доми малих власників, обдовжених моргеджами.

Протестуючі носили з собою таблиці, на яких виднїли написи: „Президенте Рузвелте, ратуй нас від того, щоби ми не опинилися на вулиці". Дитина несла таблицю з написом: „Не забирайте мені подвіря до забави".

НОВИЙ ПОДАТОК.

ВАШИНГТОН. — Щоби покрити проценти від довгів і інші кошти, получені з випущенням нових державних бондів на суму $3,300,000,000, пропонують завести новий податок, „рі-емплоймент текс", котрий мали би сплачувати промисловці, а котрий виносив би один і одну восьму проценту.

ДИПЛЬМАТИЧНИЙ РЕКОРД.

ВАШИНГТОН. — Зрезиґнував зі свого становища вайкавнт д'Альте, посол Портуґалії, котрий був на дипльоматичній службі у Вашингтоні безперервно 31 років.

ФРАНЦУЗИ ХОЧУТЬ ПЛАТИТИ.

ВАШИНГТОН. — Французький амбасадор заявив президентови Рузвелтови, що Франція годиться заплатити свою довжну рату, яку повинна була заплатити 15 грудня минулого року. Але робить застереження, щоби Злучені Держави згодилися на мораторію щодо дальшої сплати на протяг часу, в якім будуть відбуватися наради міжнародньої економічної конференції.

РУЗВЕЛТ І ШАХТ НАСТРОЄНІ ОПТИМІСТИЧНО.

ВАШИНГТОН. — Видно, що президент Рузвелт зговорився з економічним представником Німеччини, д-ром Гяльмаром Шахтом, коли обидва видали спільний комунікат, повний надії на розвязку економічних проблем, які відносяться до Америки й Німеччини.

ВІДЛОЖЕНО ФАРМЕРСЬКИЙ СТРАЙК.

СЕЙНТ ПОЛ. — Управа „Нешенел Фармерс Галідей Асосіейшен" видала відозву, якою відкликала фармерський страйк. У відозві сказано, що в теперішню хвилю треба стояти льояльно при президенті Рузвелті й дати йому нагоду розвязати фармерську проблему.

Управа вірить, що президент виконає супроти фармерів те, до чого зобовязався підчас виборчої кампанії.

ФАРМЕРАМ-МУРИНАМ НІЩО НЕ ПОМОЖЕ.

ВАШИНГТОН. — На нарадах „Конференс он ди економік Стейтос оф ди Ніґро" ствержено, що всяка допомога фармерам не принесе полекші муринським фармерам, бо вони фармерують по старосвітськи і не мають доступу до легких кредитів. Вина за це спадає на білих, бо вони не допускають Муринів до фармерських організацій білих.

РОБОТИ ПРИ ЗАЛІСНЕННЮ.

ВАШИНГТОН. — З днем 1 липня працюватимуть при залісненню 225,000 молодих хлопців, котрі були безробітними.

НАЙІНТЕЛІҐЕНТНІШИЙ СТЕЙТ.

ВАШИНГТОН. — По переведенню „спроби інтеліґенції" на дітях, військових, читачах журналів і т. п. ствержено, що найбільше інтеліґенції виказують мешканці стейту Вашингтон, а найменше стейт Міннесота.

ВЕЛИКА РЕВОЛЮЦІЯ В МАЛІЙ ДЕРЖАВІ.

Навіть у маленькій республиці Анґорі, що лежить у Піренеях, між Францією й Еспанією, під впливом мабуть сучасних революційних ферментів в Европі — вибухла й там революція. Ціла республика розтягається на 30 сіл і має біля 6,000 мешканців. Що правда, то ця революція обійшлася без пролиму крови, але дініяла своєї ціли.

Досі, від 1278 р. Андорою управляли два синдикати, а це епископ Урґеню і відпоручник Франції. До них доходила ще „рада старих", що засідала в урядовій палаті в столиці держави, невеликому гірському селі „Андора ля Віся".

Засідання цієї ради були тайні, а членів ради вибирали голови поодиноких родів. І доки така голова жила, всі інші члени родини були позбавлені права голосу. Хоч такий порядок річей тревав 750 років, то вкінці молодь малої републики не хотіла залишитися позаду прав молоді інших держав, збунтувалась і 8 квітня ц. р. рушила походом на столицю. Вибрана окрема делеґація предложила „раді старих" домагання, щоби всіх горожан без виймку по скінченні 20 року життя наділили правом голосування. Але старі не хотіли зректися своїх дотеперішніх прав. Тоді молодь силою вдерлася до палати і під загрозою побоїв примусила старих приняти їх домагання.

Вкінці молоді революціонери повернулись до своїх сіл та проголосили доконаний державний переворот. А тепер хіба черга на ще меншу републику, Сан Маріно.

ФРАНЦУСЬКИЙ ЖУРНАЛІСТ ПРО ВІДНОСИНИ В ПОЛЬЩІ.

Польська преса розписується з великим обуренням про пресовий виступ французького журналіста Сімнона, називаючи його нечуваним французьким пашквілем на Польщу. А саме згаданий журналіст, якого редакція французького часопису „Воаля" висилала на обїздку по Европі, помістив на шпальтах цього часопису репортаж п. н. „Европа в 1933 р."

Згадуючи про Польщу, Сімнон пише, що в Польщі не бачив нічого доброго. Дороги в Польщі не істнують. Сільські хати порівнує до муринських ліпянок в Африці. У Варшаві бачив Сімнон у помешканнях інтеліґенції по 15 осіб, що спали на 3 ліжках. Все в Польщі є брудне, урядовці не дістають платень, а однак є в них гроші на те, щоби заливатися цілими ночами в нічних льокалях. Нема шпиталів, залізничі двірці це звичайні бараки.

Польська преса домагається, щоби редакція „Воаля" відкликала ці всі закиди, які зробив на адресу Польщі її представник. У противному разі домагається рішучо, щоби цьому часописови відобрати дебіт у Польщі.

КОСТИ ПЕРЕДПОТОПОВОЇ ЗВІРЮКИ.

На терені громади Завишня, пов. Сокаль, натрапили при розкопах звісім припадково на кістяк якогось передпотопового потвора. На тому місці були давніше великі багна і тому можна здогадуватися, що тварина, яка там тоді жила, могла втопитися.

СКАНДАЛ У ЦЕРКВІ.

В селі Туловичах, сарненського повіту, підчас богослуження в православній церкві вбіг до церкви в шапці на голові селянин Олекса Біґун, який почав голосно кричати і лаяти священика Карольчука. Богослуження перервали, після чого авантурника викинули з церкви. В справу вмішалась поліція. Біґуна арештовано. Тло скандалу покищо невиясне.

ЛИСТ З „ТОГО СВІТА".

Цими днями заговорила знову вся англійська преса про відомого спірітиста, сера Олівера Лоджа. Людина ця вирішила перевести спробу, що малаб зробити безсмертним її назвище. Більшу половину свого життя перевів Лодж над дослідами позагробового життя та його тайнами. Тепер намагається він при помочі посмертного експерименту доказати всьому світови, що позагробове життя існує та що ніщо не стоїть на перешкоді, щоби живі могли порозумітися з помершими. Лодж написат лист, про якого зміст знає тільки він сам і про нього довідається ціла Англія щойно тоді, коли йому вдасться спроба. Лист переховується у запльомбованій коверті в огнетревалій касі одного лондонського банку і його буде можна виняти щойно у хвилині, коли Лодж по смерти перекаже зміст цього листа при помочі якогось медія. Сер Олівер Лодж є тієї думки, що свідомість не покине його зараз після смерти та що він пам'ятатиме точно зміст запльомбованого листа. Якщо йому вдасться переповісти з „того світа" зміст листа, каже Лодж, тоді всі мусять повірити у його дотеперішню теорію. В розмові з англійськими журналістами заявив Лодж, що він має тисячі доказів про істнування позагробового життя, і що ця спроба мусить йому без сумніву вдатися.

КАТОЛИЦЬКА „ЄДНІСТЬ".

Місцеву лічницю в Жовкві обслугує о. Віґоринський. Щоби піднести славу Божу і красу нашого обряду, просив він деякі побожні особи, щоби співали в часі богослуження в лічничій каплиці. Гарний спів викликав нетаєну заздрість у сестер „Мілосердзя". Вони стали провокувати згадані особи і висказуватись недвозначно, що не бажають собі, щоби хтось з наших людей приходив з міста до каплиці. Слід підчеркнути, що це не перший раз приходиться від згаданих сестер таке переносити нашим людям.

БРАТОВБИВСТВО.

В лісі біля села Рудка, сарненського пов., знайдено трупа молодого мущини. Виявилося, що це є труп Петра Верешка з тогож села, а вбив його рідний брат Семен на тлі суперечок за землю. Вбивник утік; його пошукують.

ЗАМКНУЛИ ЧИТАЛЬНЮ.

В Замочку, пов. Жовква, в читальняній домівці міститься одночасно й школа. Одного дня хтось уикодив портрет президента Мосціцкого. Дня 25. березня ц. р. постерунковий замкнув читальняну домівку, ключ передав управителеви школи й заборонив комунебудь з виділу читальні його давати.

ПІСЛЯ 17 РОКІВ ПОЛОНУ ПОВЕРНУВСЯ ДО ДОМУ.

До Столпців приїхав бувший жовнір німецької армії, Карло Юхно, що попав у 1916 р. в російський полон і ввесь час перебував на Кавказі і в Сибірі. 17 років родина не одержувала від нього ані слівця, бо перебував він, як оповідає, в таких місцях, з яких годі було звязатися зі світом. Хто знає, чи може і наш неодин австрійський вояк, якого має вже родина за небіщика, не примандрує отак, як цей Юхно?

ЧУДОМ УРАТУВАЛИСЯ ШІСТЬ РОБІТНИКІВ.

У Волижані, біля Вильна, 6 робітників добували пісок. Нагло обсунулася частина гори й засипала їх гробово верству землі. На вістку про нещастя збіглося ціле село й почалися розкопи. По сімох годинах важкої праці вдалося вкінці добути засипаних і майже чудом усі ще жили, хоч втратили були вже притомність. Вратування можна завдячувати простому припадкови, що через місце, на якому їх стрінуло нещастя, переплевав маленький потічок і цей власне доносив їм повітря разом з водою.

БАТЬКО-ЗВІРЮКА.

Перед львівським трибуналом присяглих суддів відбулася розправа проти 60-літнього Олекси Васечка, господаря з Боянця, який утопив своїх двоє близнюків. Хоч Васечко був жонатий і був батьком трох дітей, навязав любовні зносини з Анною Добушівною з сусідного села, і вона привела на світ від нього двоє близнят. Коли близнята, Іван і Василь, мали вже по півтора року, Васечко вкинув їх до керниці.

25-го жовтня м. р. Васечко станув перед трибуналом присяглих під замітом душогубства і його засудили тоді на 14 років тюрми. Оборонець д-р Ганкевич зголосив касацію до найвищого суду. Тепер станув Васечко вдруге перед судом, а цей засудив його за цей самий злочин на 8 років тюрми. І в другій розправі боронив обжалованого д-р Ганкевич.

ВІДІБРАЛИ САЛІ „ПОЛЬСЬКОМУ ШКІЛЬНОМУ Т-ВУ".

„Райніш Весфаліше Цайтунг" у статті „Шлюс міт дер польнішен Віртшафт" повідомляє з Дортмунду, що з наказу державного комісаря відібрано місцевому Польському Шкільному Т-ву міські салі. ПАТ твердить, що цей розпоряюк звернений проти курсів читання та писання польської мови, які відбувалися 2—3 рази на тиждень для польських дітей по німецьких школах. У Надренії є коло 100,000 Поляків.

НОВІ ДЖЕРЕЛА ГЕЛЮ.

Підчас верчення за нафтою ропою на британськім острові Трінідад на Карібськім морю натрапили на джерела газу гелю, який має широке застосування в нинішній техніці (наповнювання бальонів, тощо). Покищо невідомо, скільки гелю виходить з нововідкритого джерела. Як відомо, найбагатші джерела гелю є в Злучених Державах Америки, які теж мають монополь на цей газ. Цікаво, чи нововідкриті джерела захитають цим монополем.

УТВОРИВСЯ ФРОНТ ВЕЛИКИХ ДЕРЖАВ ПРОТИ НІМЕЧЧИНИ

ДЕРЖАВИ БУДУТЬ ВЖИВАТИ ЗАХОДІВ, ЩОБ НЕ ДОПУСТИТИ НІМЕЧЧИНИ ДО ЗБРОЄННЯ.

ЛОНДОН (Англія). — Після рішучої заяви англійських міністрів, що Англія буде всіми способами старатися не допустити Німеччини до збросння, наспіла заява також французьких міністрів, що Франція пічне рішучу боротьбу з пануванням гітлерівців у Німеччині, активно підтримуючи всі протигітлерівські елементи. В той саме час італійський амбасадор у Лондоні, Ді-Ґранді, заявив представникови американського президента на конференції в справі роззброєння, Дейвисови, що Італія також приєднується до французьких та англійських вимог, щоб Німеччина не зривала конференції в справі роззброєння й не зброїлася наперекір Верзайському мирові.

Таким чином утворився в цьому питанню спільний фронт Злучених Держав, Англії, Франції й Італії. Англія і Франція недвозначно заявляють, що коли Німеччина пічне зброїтися, не зважаючи на заборону цього Верзайським миром, то тоді ці держави вжиють права санкцій, які їм дає той мир. Це значить, що можлива знову окупація ренської області, економічно-торговельний бойкот Німеччини, а то й бльокада.

ГІТЛЕР СКЛИКАЄ ПАРЛЯМЕНТ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Несподівано для всіх Гітлер наказав скликати на середу засідання райхстаґу. Як відомо, райхстаґ на домагання Гітлера післано на чотири роки на вакації, а в тім часі Гітлер мав правити як диктатор. У райхстаґу Гітлер має свою більшість націоналістів, а тому він ухвалить усе, що йому предложить канцлер.

Скликання парляменту викликало ріжні здогади й пересуди. Ніхто властиво не знає, чому Гітлер так несподівано й поспішно скликає парлямент. Більшість схиляється до тої думки, що він хоче перед парляментом зробити важні заяви в справі узброєння Німеччини та в справах міжнародньої політики. Всі признають, що міжнароднє становище Німеччини тепер дуже складне й канцлер потребує вислухати опінії „представників народу".

МИТНЕ ЗАМИРЕННЯ.

ЛОНДОН (Англія). — Злучені Держави, Британія, Італія, Німеччина, Японія, Бельгія й Норвегія підписали договір про припинення митної війни. Цим ці держави приготовляються для стислого порозуміння підчас міжнародньої економічно-фінансової конференції.

ПЕКІН ГОТУЄТЬСЯ ДО ЯПОНСЬКОЇ ОКУПАЦІЇ.

ТЯНДЗІН (Китай). — Перед наступом японської армії китайська армія відходить здезорганізована в кількох напрямах. Китайці вже не мають надій оборонити Пекін від японської окупації, а тому там усі приготовляються до захоплення його Японцями в короткому часі.

Японські літаки збомбардували китайський полевий шпиталь, в якому їх бомби вбили кількох поранених та хворих Китайців.

СТАРАЮТЬСЯ ВРАТУВАТИ КОНФЕРЕНЦІЮ В СПРАВІ РОЗЗБРОЄННЯ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Через опозицію Німеччини міжнародня конференція в справі роззброєння вже давно попала в сліпий кут, з якого не пощастило вивести її на ніяких приватних та закритих нарадах. Тепір рішено розпочати в короткому часі генеральні дебати на конференції в засадничих справах роззброєння.

Предсідник конференції, Гендерсон, та інші члени сподіваються, що може таким способом знайдеться вихід з критичної ситуації.

БІЙКА В БЕЛЬГІЙСЬКІМ ПАРЛЯМЕНТІ.

БРЮСЕЛЬ (Бельгія). — Підчас обговорення упоновнаження уряду на міжнародню економічну конференцію, яку скликається до Лондону, прийшло до бійки між радикальними та поміркованими послами. За будинком парляменту комуністи вряди влаштували демонстрацію проти уряду, що привело до кривавих сутичок з поліцією.

Комуністи робили заворушення лише для заворушення, не виставляючи ніяких домагань. Місцями на вулицях вони навіть побудували були барикади, які поліція знесла.

АМЕРИКА НА ФАШИСТІВСЬКОМУ ШЛЯХУ.

РИМ (Італія). — Фашистівська преса пише, що з принятям закона про інфляцію та про широку організацію публичних робіт, Злучені Держави стали на шлях фашистівської політики. Президент Рузвелт тепер повів Злучені Держави в тому напрямі, в якому розвивався фашизм в Італії, а навіть більше того: він сам переводить у Злучених Державах італійську фашистівську програму, надаючи державі щораз більше функцій в промисловому та економічному життю Америки.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

18 КОНВЕНЦІЯ У. Н. СОЮЗА

Сьогодня зачнуться наради делеґатів, котрі зїхалися на 18 конвенцію У. Н. Союза, яку наказує скликати статут орґанізації й державний закон. Але навіть якби не було таких постанов, то ми відчуваємо тепер потребу скликання того роду нарад, бо жиємо в таких важких часах і в такій переломовій хвилі, що таки треба живої виміни гадок. Цього вимагає інтерес У. Н. Союза, наше національне життя в Америці й справа наших відносин до старого краю. Життя не стоїть на однім місці, а пливе й зміняється. Тому навіть 4 роки це значний шмат часу, особливо тоді, коли ті роки були діяльними, коли виказували працю і нові думки.

Так складаються відносини, що така орґанізація як У. Н. Союз, котра опирається на асекурації, мусить займатися цілим комплексом справ, які з асекурацією не мають нічого спільного. Вона мусить думати не тільки про своїх членів і їх спомагати чи ратувати, але також допомагати не тільки морально, але й фінансово Рідній Школі, інвалідам, сиротам, влаштовуванню свят у честь Вашинґтона, українській участи у світовій Виставі в Шікаґо і багатьом іншим справам.

І цілком природно, що треба вимагати від делеґатів великого напруження, щоби можна було ті всі справи хоч згрубша обговорити. Бо кожда з них, як от справа реформи чи приєднування молоді до У. Н. Союза, може забрати половину того часу, який призначений на цілу конвенцію, на котрій у першу чергу мусять мати місце звіти екзекутиви і головних урядників та редакції, а далі вибір нового уряду.

Вже це вказує делеґатам на те, що конвенції треба поводитися з часом дуже економічно, бо інакше буде так, як уже й бувало: що не стане часу на обговорення і вирішення таких справ, від яких може залежати дальший розвій орґанізації.

Витаємо Шановних Делеґатів з тою вірою, що вони знають, що на них глядить членство як на передових Союзовців і передових, карних і свідомих громадян. Ми віримо, що делеґати свідомі того, що 18 конвенція відбувається в часі найбільшої світової кризи, яка захитує теж, цілком зрозуміло, й нами, не тільки фінансово, але й духово й морально. Тому, щоби У. Н. Союз скріпився і розвивався, треба, щоби з тої конвенції повіяло свіжим духом, новим розмахом, новою вірою в У. Н. Союз як у найкращу, найсолíднішу й найблагороднішу нашу народню установу в Америці.

„БОЛЮЧА СПРАВА".

(Оригінальний допис до „Свободи").

IV.

Останніми часами порозсилано українським читальням і іншим українським товариствам в Галичині книжочку, котра має ось який заголовок:

Володимир Старий.

БОЛЮЧА СПРАВА.

(Лист Наддніпрянця до галицької молоді).

Друкарня „Політика" в Празі.

Перечитавши зміст тої книжочки і застановившись над ним, можна би припустити, що вона друкована таки в Польщі. Але ні! Марки почтові, приліплені на опакованню брошури, представляють благородне лице Масарика, а й печатка почтова є празька. А щоби її друковано в Польщі й доперва в ціли експедиції вислано до Праги — це менше правдоподібне.

Дотого імя автора, наведене на тій брошурі, нагадує псевдонім одного визначного Наддніпрянця, переживаючого постійно в Чехії. А зрештою живуть там взагалі ще немало петлюрівців, а з цеї „Болючої Справи" дух петлюрівський так і бє в ніс. — Автор каже уже на другій стороні обгортки:

„Передайте з рук до рук, з хати до хати!" та поділив її на девять розділів. Ми наведемо тут важніші цитати з тих розділів, та зробимо заразом і свої помічення, наскільки вони будуть потрібні.

Автор зазначує на вступі, що справа української самостійности набирає на міжнароднім форумі (публичнім ринку) все більшої актуальности і каже:

„Не тільки ніби сліпа і глуха раніше до української справи Західня Европа, але і далекі держави інших частин світа, Японія і Північно-Американські Сполучені Штати (держави) починають розуміти, усвідомлювати, що без утворення, поновлення самостійної української держави неможливе не тільки уформовання відносин на сході Европи, але неможлива рівновага всієї европейської політики... І справді істнования надалі великої Червоної Росії завсіди загрожуватиме цілому світови своїм східним деспотизмом, своїм воєвничим комунізмом.

„Лише звільнення зпід її окупації, відірвання від неї, повстання нової, **зпонад 30 міліоновим населенням Держави Української,** держави з великими природними багатствами, держави, яка ввійде до кола західно-европейських держав, послабить значно Росію, примусить її значно зменшити свої войовничі пляни, а тимсамим позбавить всю Европу від тягару безперервного узброєння. Водночас та знову повстала Українська Держава являтиме собою надійний **західний барєр** для Европи, для европейської культури, проти напівазійського деспотизму і дикунства.

„Крім того приєднання до европейської економічної співпраці ще одного контраґента — багатої, з **30-міліоновим населенням** — держави значно послабить, якщо не зовсім зліквідує, загальну економічну кризу".

Колиж наближається це воскресення з мертвих нашої батьківщини — то авторови, що себе зве „старим борцем за самостійність України", хочеться „намітети ті головні шляхи до того, ті провідні засади, що їх мусять триматися Українці, деб вони не перебували, чи тут (в Чехії? Ю. Г.), в Галичині та на Волині, чи там на Радянщині, чи то по інших країнах цілого світу".

Ґарне Ти пишеш, „старий борче" — але чи Ти забув, що після найновішого обчислення „Українського Інституту" в Берліні, є Українців на цілому світі не 30, але 44 міліони? Коли взяти навіть на увагу, що зо три міліони їх живе розкинених по Сибірі, Зеленім Клині та в Америці, то все ще лишилося би бодай яких 11 міліонів живучих компактною масою на українських землях, про котрих однак Ти, „старий борче", якось забуваєш, а котрі могли би бути причиною дальших неспокоїв у Східній Европі.

Автор доказує далі можливість повстання Української Держави та подає причини, чому не пощастило в роках 1919—1920 утримати її самостійности. Причину цього бачить він у тому, що галицька армія разом зі своїм „диктатором" не підчинилась команді петлюрівців. Але ми добре бачили, як та поміч виглядала підчас боротьби в Галичині.

І доси закидують Петрушевичеви, чому він, сидячи в Камянці Подільськім, не зробив державного замаху та не зорґанізував великої української армії на европейський лад. Тепер підносить „старий борець" закид, чому тоді Українці не помаширували на Одесу. Але саме Петлюра заважив на тім, що наступ поведено на Київ, а не на Одесу.

Автор „Болючої Справи" застановляється над цим, де має повстати українська держава, і каже:

„Варт лише подивитися на географічну мапу і ми побачимо, що головна маса українського народу споконвіку заселює терени від Кубані через південний Дін аж по Дністер на заході, та від Чорного моря на півдні до північних повітів Вороніжчини, Курщини, Брянщини та до Білої Руси.

„Ця монолітна маса складає собою аж понад 30 міліонів населення, переважно селянського.

„Отже цілком зрозуміло, що найкорисніше та найвигідніше для ідеї української державности та самостійности, щоб самостійна українська держава насамперед повстала на історичних українських теренах (чи Галич і Львів та Перемишль не є історичними українськими теренами? Ю. Г.) з віковічною столицею українською — Київом, на теренах, що їх заселює головна маса українського народу".

Автор є тої думки, що самостійна українська держава на теренах теперішних воєвідств Львівського, Станиславівського, Тернопільського та Волинського (а чому й не Подільського? Ю. Г.) не могла би вдержатись, бо мала би лише 11 міліонів населення, з того 6 до 7 міліонів було би Українців, а решта меншостей (головно Поляків і Жидів). Вона мусіла би мати міцне військо, щоби оборонятись від зазіхань територіяльних сусідів — совітів, Польщі, Румунії та Угорщини (?). Військо з 35% не-Українців було би непевне і через те совіти заграбилиб ту державу, прилучили би до себе, селянам забрали би землю, а самих селян запрягли би до нової панщини.

Тут можна би відповісти „старому борцеви", що Литва має заледви два міліони людности, окружена є Німеччиною, Польщею і Совітами — а якось тримається як самостійна держава.

Автор доказує далі, що на Радянщині є дуже зле. Це ми і самі добре знаємо, але знаємо й це, що маємо там кількадесять тисяч народних українських шкіл, цілий ряд середних та високих і Всеукраїнську Академію Наук. Тимчасом Польща ані не повернула нам досі тих 12 забраних нам катедр у львівськім університеті, ані не заложила самостійного українського, хоч вже перед 13 роками ухвалила це до двох літ зробити.

Очевидна річ, що це ще не є вистарчаючою причиною, щоби ми мали змагати до того, щоби дістатись так, як наші зазбручанські браття, під пановання московських большевиків, котрі зрештою останніми часами стараються наново повернути до старої русотяпської „обєдінітельной" тактики.

„Старий борець" обговорює обширно, котрі з держав є небезпечні для української державности, а котрі прихильні.

За дуже небезпечну вважає він Німеччину, а за будучу приятельку **Румунію** (чи і по відібранню від неї Бесарабії, Буковини і Мармароського Сиготу? Ю. Г.) та... **Польщу** і каже у відношенню до неї:

„Коли пригадаємо нашу історію, то хоч і нераз бились Українці з Поляками — то мусимо признати, що з усіх народів, що оточують нас, польський нарід є найбільше заінтересований у повстанню **самостійної України...**"

Але чи й **соборної?**

Ю. Горовенко.

(Конець буде).

ПРОСЬБА.

Всесильний Боже, ми, Твої діти,
До Тебе шлемо наші мольби:
Від супостатів, лютих тиранів
Нашу землицю Ти борони.
Бо земля наша порозпадалась,
Порозкрадали все вороги,
А братів наших на землі рідній
Безліч невинних садять в тюрми.
Всюди безправно на смерть виводять
Наших невинних рідних братів,
В ганебний спосіб смерть їм справляють
Неньки Вкраїни вірних синів.
Лиш в Тебе, Боже, є тая сила,
Щоби спинила лютих катів,
Які в жорстокий спосіб карають
Наших невинних рідних братів.
Просимо, Боже, будь нам ласкавий,
В нашій недолі нам поможи,
Ворога з наших земель прадідних
Ти своїм гнівом геть прожени!

Катерина Сарабун.

— Чи ви знаєте, що Кочурбиха померла?

— З чого померла?

— Лкарі думають, що... заскоро жила.

— Що то значить?

— Як віддалася, була пять літ молодша від чоловіка. Як померла, ствердили, що вона десять літ старша від нього.

Володимир Левицький.

В РЯДАХ АРМІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РЕПУБЛИКИ (У. Н. Р.)

(7)

28. 6. Нині комуна на фронті віджила. Пополудні наступають червоні знову на 21. курінь, однак їх відбито. Також відперто їх на правому крилі, де вони пробували заняти село Шендерівку. Донесли нам селяни, що большевики „заповідають" свій наступ на цілому фронті, мовляв, аж тепер знищать вони „Петлюрівську буржуазію". Дядьків червоні остерегли не пасти худоби близько фронту та не виходити з хат! Все це виглядає на „страхи на Ляхи" для нас, бо ворог не може нічого вдіяти на фронті. Треба признати, що остали в наших куріняx хлопці гарно тримаються в боях. Ще краще звивається наша кіннота; це правдиві нащадки давних Запорожців. Приглядаючися на фронті діланням сотень і чет, які займають довжезний, понад свої сили, фронт, звичайно без запасу, мусиш схилити голову перед очайдушністю більшости козацтва, яке так завзято й хоробро ставить опір переважаючому ворогови. Червоні підтягли на фронт сильні запаси, — але не вспівають витиснути наших із позицій. І коли нам приходиться відступати, — то не тому, що наші частини не вдержали фронту, але так диктує те прокляте польське ліве крило, про яке доносять, що втікає панічно без стриму взад. Нам грозить обхід нашого лівого крила.

29. 6. Згідно з наказом оставляємо в год. 2. ранку свої позиції. Їх займає 4. київська дивізія ґен. Ю. Тютюника, яка своїми рухами на фронті має вдавати наступ наших військ. Стоїть це у звязку з тим, щоби червоні не перекидали своїх частин на ліво, себто на Поляків. Тютюник зробив нині енерґійний випад на м. Шарґород, яке заняв. Також 2. волинська дивізія ґен. Загродського перевела вдачно подібний маневр на м. Чернівці. Після цього київська дивізія заняла вчорашні позиції 7. бриґади (3. дивізії), а Волинці — становища нашої 8. бриґади. Відходимо через місточко Лучинець (7. в.), що його весною ограбили до тла денікінці, попри село Громівку, ст. Котюжани, минаємо села Обухів, Берлинці лісові до села Володіївців (25 в.). В Обухові, — де є гарні вишневі сади, виходять проти нас селяни й питають за своїми синами, що служать тепер в українській армії. В Берлинцях видніють ще останки колись гарної дідичівської палати у великому, розкішному парку. У Володіївцях — це велике, просторе й чисте село — ночує ціла наша дивізія. Оподалік знаходиться стація та місточко Копайгород.

30. 6. Рано минаємо села Маріянівку (гарне, чисте). Промошаницю, в якому повертаю до знакомих селян з часів переходу галицьких частин — попри млин, що стоїть серед поля, до села Кузьминців (15. в.). Все це відомі та памятні місця. Ідеш тими самими полями й селами, де перед двома місяцями доживала останніх хвиль самостійного існування 3. галицька бриґада (давний 3. галицький корпус). Дивишся і пізнаєш ті місця, на яких переживав ти момент розпуки, коли два наїзники — московський і польський — наближувалися до себе, стискаючи між собою колишніх героїв Кийва.*) Який бундючний, невмолимий був тоді наїзник, що йшов з наших задів на нас. Нині — він наш „союзник" (часово) — слабий, розбитий, лаґідний, мов те покірне ягня — схилив голову та в страшній паніці втікає з української землі. Два протилежні моменти борятья нині в твоїй великоукраїнській душі. — Холодний жах та кровавий біль — на вид нової руїни любої України з боку московського наїзника, — але разом десь в глибині, у скритці твого серця, — радість пімсти, що її сама Немезіс зсилає сьогодня на другого — польського наїзника.

1. 7. Нині відпочиває наша бриґада, як запас дивізії. Поляки передали нашим 18. км. фронту ліворуч, скупчуючи свої сили біля Жмеринки, де задумують пробувати ставити опір. Доходять до нас вісти, що польські частини безоглядно поступають по наших селах, реквіруючи худобу та збіже, бо їхня, провіянтура тепер мало доставляє. Селяни грозять виступом проти тих грабіжників.

2. 7. Цілий день трівога, бо на відтинку 7. бриґади вдалося було червоним підсунутися вперед. Шойно кіннота Фролова відперла ворога та привернула передші наші позиції. Злишні обози відсилаємо до села Буцнів, де стоїть оперативний відділ дивізії. Команда дивізії стоїть в місточку Ялтушкові. Цілу ніч маємо строге поготівля, бо комуна рухається на фронті.

3. 7. Цілий день гарматна перестрілка з обидвох сторін.

4. 7. Неділя. Загальне положення захмарилося. Всі польські частини із цього району сіл вибралися взад аж за місточко Деражню. Однак перед тим не забули вони ограбити селян. Забрали безплатно не тільки потрібні на мясо худобу й безроги, але також багацько річей із хати. Відворот цілого фронту знов начинається. Прийшов наказ, що відійдемо на нові позиції біля села Чемерисів Волоських та місточка Нової Ушиці. Має бути остання наша оборонна лінія перед переходом до Галичини.

5. 7. Виходимо через село Буцни, село Сеперівку (8. в.) до села Чемерисів Волоських (6. в.). Тут стоїть команда нашої бриґади. Наш курінь іде до села Терешків і займає позицію на його полях, не маючи належного звязку ні праворуч — ні ліворуч. Це використовують червоні й наступають обходом куріня. Супроти такого положення відходимо назад до с. Чемерисів Волоських. По дорозі стрічаю могилу вбитого польського жовніра, на якій видніє напис: „Замордовани пшез Украіньцуф всі (села) Чемериси". Оповідають дядьки, що він „получив нагараду" за грабіж селян.

6. 7. Раненько проваджу получення між курінем та командою бриґади, де знаходиться тепер оперативний штаб дивізії. Використовую частинно стале получення дротами. Саме довів до села Чемерисів Волоських, коли ото прийшов наказ, відступати. Фроловці мають крити наш відворот. Зриваю лінію та йду до місточка Ялтушкова, однак куріня вже не застав. В місточку стоїть ще кіннота Фролова, від якої довідуюся про напрям відвороту куріня. Минаю з хлопцями село Феліціянівку (8½ в.), в якому сходяться границі трох повітів, село Дашківці (9 в.), де була весною польська протибольшевицька позиція. Тут мав стояти коротко наш курінь та хотів заняти ці окопи, однак прийшов наказ дальшого відвороту, бо ліве наше крило сильно загрожене. По дорозі не стрічаю наших частин. Дядьки майже байдуже відносяться до нашого відвороту, бо в їхній памяті осталися ще живими спомини недавних „пописів" польських жовнірів — наших „союзників". Селяни мають докладні вістки про панічну втечу Поляків на цілому їхньому фронті. Про успіхи кінноти Будьонного оповідають селяни побільшені історії; виростає він наче на постать освободителя-месника. В очах стрічаних дядьків читаєш утаєну радість про сьогоднішний хід подій. Вправді в дальшій балачці роблять селяни ріжницю між нами і Поляками, однак, добре розбалакавшися, закидують нам без обиняків те, що ми в союзі з „Ляхом". Причина такої постави селян двояка: ненависть до Поляків та вміла пропаґанда червоних аґентів, що викликують для своїх хлібодавців прихильний настрій серед населення. Це останнє особливо небезпечне для наших частин, бо уділяється козакам та зміряє до викликання масової дезерції серед них, ще до переходу українських військ за Збруч. В ночі догаияю курінь в місточку Минківцях (12. в.). Ціле це мале жидівське місточко наповнене нашими частинами й обозами. Жидова тут зухвала й чекає приходу комуни. Тож кілька з них „облизали" нині по кілька нагаїв.

(Далі буде).

*) Гл. „Свобода" з дня 8. листопада 1932 р.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

HOW TO MAKE "SVOBODA" SERVE THE YOUTH.

It is with keen and zealous interest that I read of the various projects of the different branches, in preparing for the coming convention of the U. N. A. to be held in Detroit, starting on May 15, 1933.

No doubt, there is one topic on which many look with great eagerness and fulfillment—"the expansion of the Svoboda from four to six pages.".

There are many reasons why this should be done, and the sooner the better. The Ukrainian youth wants a section of its own, wherein will be printed club news, sports results, Ukrainian articles from different newspapers, stories, annoncements, etc. The "Svoboda" is too small a paper, comparing the number of readers it serves. There should be no discrepancy whatsoever on the part of the delegates in electing a president who is for the expansion of the "Svoboda," in regard to the number of pages to be issued.

Many articles sent to the "Svoboda" by various individuals appear rather late due to the lack of sufficient space in which to place them in on time. I believe many a well-written article had to be rejected on account of this fact. Two more pages would relive this, while if the present standard is maintained, there will be a retrogression on the part of the Ukrainian Youth in reading the "Svoboda" or submitting articles. A six-page edition, having an American section, would captivate the youth's interest and encourage the writing of articles, which in turn are both educational and food for thought.

Other nationalities in this country have editions comprising from eight to twenty-four pages every day. Can't we afford to have at least six? Surely, the delegates won't deny the younger generation to have a section of its own in which they can express their own ideas more readily on various subjects, as do the older folks at present.

In the near future the younger generation will take the place of the older in the matter of editing, and circulating the "Svoboda." It is therefore obvious that they must be trained and prepared if this organization is to carry on. New young blood must be seen on the staff if the paper is to prosper and expand. We hope that the delegates at the coming convention will heed this importance and take it into serious consideration.

Alexander Yaremko.

—o—

ДО ТИХ, ЩО ІДУТЬ ВІДВІДАТИ РІДНИЙ КРАЙ.

З надходячим літом багато Українців, бануючих за всім, що рідне, поїдуть у рідні сторони на відвидини.

Чи їдемо одинцем чи ґрупами, то подорож морем буває доволі нудна, монотонна.

Подорожні скорочують собі нудьгу тим, що читають книжки. Тесаме повинні й ми робити. На кождім кораблі є бібліотека. Треба зайти до неї і спитати, чи є між іншим які українські книжки.

Я відбула подорож морем, там і назад, двома наворотами, їдучи в рідні сторони на відвідини. І завжди питала за українськими книжками в бібліотеці на пароході, але на жаль, української книжки не дістала, бо її не було.

Питаючи, чому нема між книжками усяких народів українських книжок, я одержала відповідь, що про такі книжки ніхто не питає.

Тому думаю, що було би корисним, щоби наші подорожуючі Українці подавали себе в корабельних компаніях Українцями і питали за українськими книжками і домагалися їх у бібліотеках пароходів.

Наших людей їде дуже багато і корабельні компанії з нас користають. А чомуж ми не маємо подбати про наші привілеї від них, так, як інші народи?

Тож подбайте, Українці, про це, щоби по корабельних бібліотеках були також українські книжки. А повинні ми це теж зробити і з національного та патріотичного обовязку, для українського розголосу та української пропаґанди.

Катальоґи корабельних бібліотек переглядають ріжні люди ріжних національностей, дипльомати, вчені й т. п. Хай їм впаде у вічі й українська книжка.

Тож дбаймо, Українці, про себе при кождій нагоді. Бо інші про нас не подбають.

Анастасія Рибакова,
Филаделфія, Па.

—o—

OUR MOTHER.

Hundreds of stars in the pretty sky,
Hundreds of shells on the shore together,
Hundreds of birds that go singing by,
Hundrers of birds in the sunny weather,
Hundreds of dewdrops to greet the dawn,
Hundreds of bees in the purple clover,
Hundreds of butterflies on the lawn,
But only one mother the wide world over*).

Mother's day observation among the Ukrainians in America was something unknown until 1930, when it was first officially observed, on a small scale but sincerely, by women groups in large communities. During the years that followed efforts were made to shape it into one of the important events in Ukrainian community life by means of concerts, recitals, plays, lectures about mother, etc. These were given according to the requirements of the occasion and according to the abilities of the organizers planning the ceremonies. Most of these can be classified as money making enterprises, because the auditoriums for the assemblies and other incidentals necessary for the program had to be paid. Due to these obstacles the Mothers Day observances did not differ from many other events given during the year.

In order to commemorate the debt due to mother the programs were prepared by many mothers, and they derived very little pleasure and benefit from the occassion.

"Her thoughts were all so full of us
She never could forget!
And so I think that she is there,
She must be watching and planning yet."

Better results could be had if the younger Ukrainian American people were to sponsor and lead these occassions, relieving mothers of worries and labor. But how can we do all this,—some of readers will think, if we don't know how? We would know if we took an interest in these unusual events, and not react as coldly as we do. The true sentiment and merit in memory and honor of parents could be transmitted in a realistic manner.

The Mother's Day observance started sometime about 1908 when Miss Anna Jarvis, living away from her mother, resolved to set aside a day in spring as a memorial to her mother. She wore a white flower on Sunday in May. Her friends learned of her resolution, and before long it became a community affair. She then thought it would be well to have a nation celebration of respect and reference to all mothers. The necessary procedure was made and, in 1914, President Wilson proclaimed the Second Sunday in May as National Day of Remembrance. Since then all organized groups have special programs and churches of all denominations hold special services on the second Sunday in May. I have made a study and found that the Ukrainian churches do not adopt this custom.

Various business houses commercialize the occassion, by propagating the duty that one must buy mother gift. The result of such commercialization usually is that as soon as this duty is arried out in such an offhand manner, everything else is completely forgotten. The original purpose is lost. **Days like Mothers Day could be distinctive by entertainment of thought for kind deeds by which help could be rendered to mother and father. There are many ways we can help, each individual can help as may be needed in their case.** I know one girl who must rise very early each morning, she must travel two hours to get to work; Sunday is the only day she can sleep later than the week days. On Mothers Day she rises at the usual time, though mother urges her to sleep. She helps her mother with breakfast preparations; dresses the younger children and sends them to church and Sunday school; she sets the house in order; helps set the table for dinner; and instead of going off with her friends after dinner, she helped with the washing of the dinner dishes, after which she takes her mother for a walk and later to motion pictures.

Nobody knows of the work it makes
To keep the home together,
Nobody knows of the steps it takes,
Nobody knows — but mother.

—

Nobody knows of the lessons taught
Of lowing one another;
Nobody knows of the patience sought,
Nobody — only mother*.

On this day, Ukrainian parents could help by trying to think that the child needs more than food, clothes, and send him to the public schools. It is every parent's duty to try to realize that the future success of their children rest on the early training they receive. A daughter or a son wants to be as successful as being a good child. It is not enough to drill moral principles into them and develope charm, cact, and grace but to carry them to the goal of our desires. It is necessary to cultivate the mind and acquire good paying positions, but it is also necessary to acquire a knowledge of what is the duty to **family and society.**

"If I were asked to give a thought
which in one word would speak
A unity of brotherhood, a sympathy complete,
A hundred happy, cheery ways, a mind that knows its own,
Contented 'midst a throng of folk, yet peaceful when alone,
A heart that sheds its silent glow, to brighten many another,
Without a moment of delay, I'd say, "You mean my mother."

The ceremonies of National Day of Remembrances should envelope such teachings as requirements of parents. This can be done by co-operating with groups organized for such purposes. The true sentiment of this day can be furthered by training in home-making, health, child guidance, Family and Nation relationship. Then greater pleasure may be had in performing the requirements of obedience to natural law. As our knowledge will widen, we will know the debt owed mother in our daily life. We will perform deeds of appreciation and kindness. We will have constructive social and patriotic thinkers.

I must not tease my mother;
She loves me all the day,
And she has patience with my faults,
And teaches me to pray.
How much I'll strive to please her,
She every hour shall see;
For should she go away or die,
What would become of me?**

Katherine E. Kedrowsky.

*) From an anonymous poet.

**) From "I Must Not Tease My Mother," by L. H. Sigourney.

ЖАРТИ.

Воєнний хитрун.

Моріц Абелес дістався на фронт. — Не дуже це припало йому до вподоби. Перед самою битвою Моріц дуже хвилюється і починає дрожати. Четар питається його: — Чого ви, Моріц, так трясетеся, наче осика?

Це, пане четар, воєнна хитрість. Якби я спокійно стояв, то ворог мав би гарний приціл.

—o—

У сільській школі.

До сільської школи приїхав візитатор. Учитель, бажаючи, щоби до нього чемно відзивалися, навчав їх, що по кожній відповіди мають додавати слова: „пане інспектор".

На годині візитатор ставляє одному учневи таке питання:

— Що сказав Господь до Адама, коли прогнав його з раю?

Учень відповів:

— Проклятий будеш ти і твої діти, пане інспектор.

—o—

В ресторані.

Сіли за одним столом Анґлієць, Німець, Китаєць і Жид та замовили по склянці чаю. Кельнер приніс склянки з чаєм, і в кождій була муха. Анґлієць відсунув свою склянку і не пив. Німець випив чай, а муху викинув. Китаєць муху зїв, а чай лишив. А Жид продав муху Китайцеви.

—o—

Хитрий Малорос.

Приїжджає Німець на Україну, зустрічає дядька й питається:

— Що у вас довше: літо чи зима?

— У нас зими лише девять місяців, а потім літо, і літо та літо... — відповів спокійно дядько.

—o—

Всі вчаться.

— Так, наш дім дуже музикальний, — моя жінка вчиться грати на фортепяні, а донька на скрипці.

— А ви, чого вчитеся?

— Терпіти без нарікань.

—o—

В каварні.

Кельнер до товариша: — Викинь цього пана, що вже дві годині спить, бо псує марку каварні!

— Не можу. Я вже будив його 7 разів і кождий раз він платить рахунок.

КОНВЕНЦІЙНІ ПРОЄКТИ

86.

Члени Братства св. Духа, від. 237 У. Н. Союза в Честер, Па., на звичайнім мітінґу дня 9. квітня 1933 р. ухвалили слідуючий проєкт на 18. конвенцію:

1. Дітям, що платять по 25. ц., а покінчили 18 рік життя та бажають перейти до повнолітних членів, конечно треба дати якийсь опуст, залежно від того, як хто довго платив, бо інакше не вдасться перетягнути нашу молодіж до повнолітних членів.

2. Стару систему продовжити на якийсь час, бо нова система є досить добра, але вона на початках та під нинішний час є страшніша.

3. Конвенції повинні відбуватися в той самий спосіб, що й досі, але на будуче не платити делеґатам по $10 денної дієти, як до цього часу, а найбільше від $5 до $6. Взяти 2 ц. з фонду конвенційного та перенести до фонду запомогового, бо в нашім Союзі більше число членів нараз старіються, а як уже старий, то й слабий, то прийдеться більше запомоги виплачувати. Як не буде запомоги, то кождий скаже, а якийжеж то батько Союз, тільки знав від нас брати, а нам не хоче дати. Тим способом припиниться тоту завеpуху, що шаліє по відділах, коли приходиться вибирати делеґата.

4. Календарі, як не можна дати даром, то давати тільки для тих членів, що собі бажають, а не примусово, бо на таких річах терплять відділові каси.

5. У новій системі треба признати дивіденду, а як неможливо, то треба буде випустити ще одну таку полісу, котраб давала дивіденду, бо через тоту дивіденду аґенти асекураційних компаній мають добру підставу забирати нашу молодіж, хоч головні урядники пишуть, що ми вже зрівналися з асекураційними компаніями. Та це ще не зовсім, бо коли переводилася реформа, то можна було вибрати таку табельку, котра дає дивіденду.

6. З фонду адмністраційного також взяти 2 ц. та перенести до фонду запомогового.

7. Напрям „Свободи" може бути тойсамий. Але матеріялу нині на світі є досить ліпшого й поучаючого, але не занимати великі шпальти на дурниці.

8. Треба поправити у статуті 28. параґраф, щоби на будуче екзекутивний комітет не назначував спеціяльну шконтруючу комісію, але щоби по відділах вибирали при тійсамій нагоді, як вибирають делеґатів.

9. Обєм „Свободи" здалосяб побільшити, але ми знаємо, що будуть докази, що нема звідки, бо фонди не вистарчають. Але як би так ще на одного редактора, то ще знайшлосяб і то би було дуже добре, бо тоді два їхали би до Европи на вакації, а два осталисяб при роботі, перші два вернулисяб, то другі два поїхалиб і т. д.

10. Головним урядникам і редакторам платню обкроїти до половини, бо їм уже був час здогадатися, що що було тому 4 роки, то не нині.

11. Колектори у відділах можуть бути, бо тепер і так члени не хотять на мітінґи приходити, але таких колекторів має назначувати собі відділ, а не хто інший.

12. Шановні делеґати й делеґатки, найважніше те, щоби ви тих головних урядників трохи розєднали, бо як ви того не зробите, то за кілька літ буде друга реформа, але тоді уже не будемо платити по 80 центів більше, але хоч по $1.80. Таксамо желаємо делеґатам і делеґаткам якнайліпшого успіху.

За Уряд 237 відділу:
Лука Благітка, предсідатель;
Григорій Забитко, касієр;
Григорій Стеців, секретар і делеґат.

М. Костишин.

ГРОШЕМ МОЖЕШ ТОРГУВАТИ.

(З життя).

Так на світі днесь буває:
Гріш, мамона, силу має,
Де не підеш, любий брате,
Грошем можеш торгувати.
Світ кругом ти перейдеш,
З грошем другів все знайдеш;
Покумаються з тобою
Й звуть мудрою головою.

Ще й по смерти, сяк чи так,
Вже не скажуть: був дурак...
Як лише оставиш гроші,
Справлять поминки хороші
І напються, наїдяться,
Пожартують, посміються.
Колиб грошей не було,
То й мовчалоб все село.
Ніхто нішо не сказав би
Про бідноту, коли знав би,
Що пусткою вітер дише
Тай кишенею колише...

— — — — — — —

Може дивно тобі, брате,
Що дурницю став писати?...
Ти уважно прочитай,
Застановись, подумай,
Що за силу гріш днесь має:
Кождий в нього уповає,
З ним є всюди перемога,
В нього вірять більш як в Бога.
Це не вигадка ніяка!
Чоловік днесь, як собака,
Коли грошей він не має,
Таки з голоду здихає...
Це не пусті небилиці;
Всім сидить гріш на язиці,
Його кождий над все любить,
За гріш марно душу згубить.
Таких штук знайшлосяб много,
Завше гріш причина того.
Грошей усі все шукають,
На встид, ганьбу забувають.
Зупинімся на хвилину,
На грошеву ту причину.
Вістка прийшла аж до хати —
Це цікаво іншим знати.
Послухайте, добрі люди.
Кілька верств від мене буде,
Розложене там селище,
В нім від крізи вітер свище.
Там проживав наш земляк;
Був самітний, неборак.
Як робив колись постійно,
Платню брав мабуть подвійно.

Одно лихо: що був з тих,
Що все лізуть до чужих,
На своє стають плювати.
Не завадить тут сказати:
Як були часи гороші,
Була „водка", були гроші.
Хоч він собі пив, гуляв,
То і на смерть памятав.

Він попав в жидівські руки,
Воня скубали, як круки,
Його працю, його кров,
Він проте гуляв здоров.
Як лихі часи настали,
Вже і грошики пропали...
Сам-на-сам він одинак
Догадавсь, що був дурак.

Все проциндрив; щож робити?
За що хліба тут купити?
Володіє вже ним „шал",
Що посмертний капітал
У довгах, пропасти може,
От він каже: „Боже, Боже!
Що мені тепер робити?
Чим же довг той заплатити?"

З тим пішов він до жидків,
Ввесь свій клопіт розповів:
Що не в силі більш платити,
Те все мусить залишити.
Жидки зараз дали раду:
Щоб капітал на загладу
Не пішов в критичні дні,
То довги платять самі.

Таку суму призначили,
Що й наперед заплатили.
Час реченця добігав,
Він стрівожений думав,
Що ні грошей, ні роботи,
До життя нема охоти,
Щож тут діяти тепер?
Захворів: ну, і помер.

От погребник забирає,
Про капітал він не знає;
Бачив він, що наш земляк
Був обдертий, як жебрак.
Знає, що він без родини,
Забрав його серед днини,
Привіз, в склепі положив,
Щоб у зимнім труп не гнив,
Сам між людей йде шукати:
Може вдасться що зібрати,
Щоб хоч скринку де купив
І в ній трупа положив.
Пішла вістка в селі кругом.
Там був один його другом,
Довгі роки з ним ся знав,
Мені ось так розказав:
Іду до погребового,
Щоб побачить друга свого,
А він мені в туюж мить:
„Не йди, каже, він смердить".
Впертий друг покрутив носа,
Поглянув до склепу зкоса;
Самий вірити не хоче,
Що на власні бачить очи.
В склепі вода, а в куточку,
Завинений у мішочку,
Скорчений там труп лежить,
Таки справді вже смердить.
Бо два дні вже проминуло,
Що покійного стрінуло.
Щож погребник?... Підсміхався
Та за грішми увихався.
На третій день сталось диво...
Витягають трупа живо,
Несесь вістка між загал:
Є посмертний капітал.
Не лякаються смороду,
З води тягнуть, знов у воду,
Гарно миють, прибирають,
Ще й бальсаму напускають.

Вже є трумна, як годиться,
Погребовий лиш сміється.
Прибрав, несе в церкву живо,
Бо є гроші, буде жниво.
Що й не снилося нікому —
Лежав два дні в Божім дому,
Ще й нанесли цвітів много.
Труп не казав вже нічого...
А вже погріб як справляли —
Мов короля поховали.
Чомуж так? Бо гроші були,
Всі потрохи потягнули.
Колиб грошей так не було,
То й селю булоб забуло;
Не були би поспитали,
Де земляка поховали.

— — — — — — — —

Так на світі днесь буває:
Гріш, мамона, силу має.
Де не підеш, любий брате,
Грошем можеш торгувати.

—o—

Іван Леськів (Спеден, Алта.

МОДЕРНИМ МОСКВОФІЛАМ.

Люблю читати ґазету,
Як попадеться до рук,
Хоч я вже старий літами,
А до того й недоук.
Бо ґазета кожна пише
Щось цікаве, щось нове,
Що діється тут в Канаді
Й що зза моря приплине.

Лиш ґазета большевицька
Виступає проти всіх,
Називає брехунами,
Нераз бере все на сміх.
І шматами називає
Всі ґазети, які є,
Тільки каже ту читати,
Що їх ґрупа видає.

„Гей, народи всього світа,
Християни чи жиди!
Не читайте ґазет своїх,
Киньте всіх їх до біди.
„Бо ті ваші всі ґазети
Брешуть уже з давніх літ;
Одна тільки большевицька
Правдомовна на ввесь світ.

„Ця вам очі всім отворить,
Допровадить до мети,
Бо так кажуть вчені люди
(Всі московські наймити),
„Що розбіглись по Канаді,
Як ті місіонарі,
Й всюди кричать: „Єднайтеся,
Робітники й фармарі".

„Бо вже той час недалений,
Буржуазія впаде,
А багацтво всього світа
В наших руках все буде.
„Всі ми маєм бути рівні,
Як тягарці на вазі,
Їсти разом із корита,
Разом спати в барлозі...

„Вбиратися в одні строї,
Як ті вязні у тюрмі,
І співати одну пісню,
Як ті жаби у багні.
„Тоді буде рай на світі,
Заживем всі без біди:
Нині будем женитися,
Завтра брати розводи.

„Чому жінка має бути
На ціле життя одна,
Як ми в світі можем жити
Так, як кожна звірина?
„І для дітей буде місце,
Як в ренчаря для овець,
Буде осібна кошара,
І корито і хлівець!

„Чого матері „нуждатись"
І кормити немовля?
Вонож може виростати
При череді, як теля.
„І релігія на світі
Тоді буде лиш одна:
Всі народи поклоняться
До святого... Сталіна.

„Бо хтож більше просвятився
В большевії, як не він?
За те йому належиться
І молитва і поклін.
„Тільки мусим боротися
До останку за таке!
Як не візьмем добровільно,
То підем на кулаки."

Так учать тут ті аґенти
І московський рай хвалять,
Та самі не йдуть до нього —
У Канаді жить волять.
Товаришіж слухом водять,
Аж роззявляють роти,
І готові на їх приказ
Зараз в боротьбу іти.

Не кваптеся, товариші,
Не надійтесь на дурне.
Неодно таке минулось,
І большевизм промине.
Не хваліться Росією,
Вона ваша не буде.
Пожнемо, то побачим,
Куди Росія зайде.

Якби там так добре було,
То за тих пятнацять літ
Вже Росія потягнулаб
За собою цілий світ.
Не треба би мордувати
Так народу за добром
Арештами й розстрілами,
Соловками й Сибіром.

Спогадайте, товариші,
В недалекій давнині
Ваших предків — москвофілів,
Що були в Галичині.
Ви їх добре всі знаєте,
Може ліпше ще як я,
Як то вони боролися
За Росію, за царя.

Як то вони спречались
Через кільканацять літ,
Що України не було
І не буде, поки світ.
Деж нині ті москвофіли?
Загибають до ноги!
А Україну признали
Й найлютіші вороги.

Отож знайте, товариші,
Вже не довгий час мине,
Що большевизм провалиться
Й ніхто його не спімне.
Тільки часом десь хтось в сварці,
Як піднесе на вас крик,
Прозиваючи, назве вас,
Що ви дурний большевик.

Спамятайтесь, товариші,
Оглянтеся, поки час,
Щоб не вийшла ваша праця
Колись ганьбою для вас.
І зложіть свій кулак твердо,
Вдартеся у свою грудь,
Скажіть: „Ненько-Україно,
Тяжкі гріхи нам забудь!"

І возьмімся всі докупи,
Як ті пчоли у рої,
Киньмо нашу ворожнечу,
Й не творімо партії.
І не будемо ми більше
Большевики та пани,
Тільки Неньки-України
Вірні доньки і сини.

В родині.

Мати: Ну, ти вже перестав плакати?

Синок: Ні, я тільки набираю духа.

—o—

В кіні.

— Чого ти так на всі сторони крутишся і перешкаджаєш?

— Вибачте, тату, я не знав, що ви хочете спати.

—o—

У фотоґрафа.

— Чим можу служити?

— Хотіла вас просити побільшити цю фотоґрафію. Лише уст не побільшуйте.

ТЕАТРАЛЬНИЙ РЕПЕРТУАР

ДЛЯ БЛИЖНІХ, драма на 4 дії, Я. Коcовського, (13 осіб)	30 ц.
СОТНИКІВНА, песа в 5 діях, з історичної повісти Богдана Лепкого. „Сотниківна", перероблена для сцени Олексою Скалозубом, (15 осіб)	40 ц.
ЗРАДА, історична драма на 3 дії з часів Гетьмана Мазепи (8 осіб)	35 ц.
ДАНИЛО ЧАРІВНИК, або Вратоване Супружжа, комедія на 4 дії зі співами (5 осіб)	25 ц.
ВОЄННА ЗАВЕРУХА, трагекомедія на 4 дії зі співами (6 осіб)	25 ц.
ДВА ДОМИКИ И ОДНА ФІРТКА, комедія в 1 дії, Л. Лотоцького (8 осіб)	15 ц.
МАРКО СПОТИКАЙЛО, комедія на 4 дії, написав П. Франко (10 осіб)	35 ц.
АМЕРИКАНКА, комедія на 3 дії, В. Павлусевич, 5 женщин і 2 мужчин	35 ц.
ЧОРТЕНЯ, комедія в 3 діях для аматорських гуртків, Й. Ярославич, 6. жен. 5 муж. (Чортеня написане в цей спосіб, що можна його грати як хто хоче, в 1-ній або в 3-ох діях)	30 ц.
БЕРТЕП, песа на три дії, М. Підгірянка	25 ц.
ЛЮБОВНІ ПРИГОДИ, комедія на 2 дії, Ост. Цюка. (Осіб 5)	15 ц.
КОВІТНІ ЧОРТИ, комедія в чотирох діях, нап. А. Данко. (Осіб 16)	25 ц.
ПАВУКИ, комедія на три дії, нап. Ярославенко. (Осіб 11)	35 ц.
СТРАЧЕНЕ ЖИТТЯ, песа із селянського життя, на три дії, 4 осіб	15 ц.
СРУЛЬ НАТЯГАЙЛО, написав А. Данко, комедія в двох діях (7 осіб)	25 ц.

Замовлення слати до:
SVOBODA, P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

АЛЬБОМ УКРАЇНСЬКИХ ВИШИВОК

ЩО ОБНІМАЄ 12 КОЛЬОРОВИХ ТАБЛИЦЬ НОВЕРХ 120 НАЙВИБАГЛИВІШИХ УЗОРІВ З ВЕЛИКОЇ УКРАЇНИ, ГАЛИЧИНИ И БУКОВИНИ.

Видання кооперативи „Українське Народне Мистецтво" у Львові, в мистецькій обгортці артиста М. Бутовича
Ціна $1.10.

Замовляти:
"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

КНИЖКИ ДЛЯ ЖІНОК, ЯКІ ХОЧУТЬ УЧИТИСЯ ВАРИТИ.

НОВА КУХНЯ вітамінова	$ 75
ДОМАШНЯ КУХНЯ, або як варити і печи	1.00
УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ КУХАР	1.00
УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКА КУХАРКА, практичні поради і пояснення в українській мові, як варити і печи на англійський спосіб	75

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:
SVOBODA, P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

КЛІВЛЕНД, О.

З концерту Кружка Танцюристів В. Авраменка.

Заходом заряду місцевого Кружка Танцюристів В. Авраменка відбувся величавий танковий виступ в неділю, дня 23. квітня 1933, в Українськім Народнім Домі, під проводом гр. І. Когута, інструктора цього кружка.

Прибувши на салю, застав я її вже переповнену.

Перед піднесенням куртини предсідатель кружка, гр. Дмитро Шмагала, привитав зібраних і пояснив значіння концерту. Відтак музика під проводом гр. Й. Полівки відограла „Гей там на горі Січ іде", і „Коломийку". А коли заграла музика „Гей ну, браття, до зброї", в той час піднеслася куртина, а танцюристи почали пописуватися на сцені своєю зручністю й рухливим життям.

Вкоротці сказати треба, що самий концерт вивав надзвичайно гарно. В програмі поміж висупами танків, виступав два рази хор української католицької церкви, під проводом дяковчителя А. Когута, й відспівав низку народних пісень. Між співами виступав три рази з деклямаціями творів Руданського, Франка, малий, коло двайцять-літній хлопець Микола Конет, котрий віддеклямував „Батюшка з кропилом", „Сповідь цигана", і „Циганський похорон", з повним чуттям і гарною українською мовою. Своїм комізмом розвеселив він публику, яка кількома наворотами викликувала його гучними оплесками на сцену.

Піднесу ще одного танцюриста. Ним є Стефан Герман, котрий відтанцював сольо „Парубоцький гопак", влітаючи на сцену орловим звичаєм і козацькою поставою, при помочи блискучої шаблі, виконав своє завдання неначе орел у степу. Публика була цим танком так захоплена, що своїми грімкими оплесками змусила його ще раз виступити на сцену. Наша громада горда, що має між собою такого талановитого юнака, удатного танцюриста й артиста-маляря.

По концерті предсідатель Д. Шмагала підніс вагу виступів молоди та заявив, що дохід є призначений на подорож для наших танцюристів до Шікаго на Світову Виставу.

Як я повище заявив, концерт вийшав досить вдоволяюче. Та коли би були всі танцюристи взяли участь, то було би вийшло ще гарніше. А чому всі не брали участи? Не трудно відгадати. Бо є одиниці, котрі й до танків пхають політику і релігію і на тім тлі розбивають культурну працю. Пора з тим скінчити.

Присутний.

—o—

ШІКАГО, ІЛЛ.

Український катальог і діловий адресар.

У звязку з Виставою Українська Корпорація приступає до видання ілюстрованого катальогу, який рівночасно буде Памятковою Книжкою.

Цей Катальог обійматиме, крім репродукцій експонатів та їх опису, ще й загальні інформації про українське мистецтво, промисл та торговлю. В частині торговельно-промисловій буде міститися також адресар українських промисловців, купців, підприємців та фаховців. Дотепер нема такого загально - інформативного адресаря, а брак його сильно відчувається в краю і у нас в Америці.

Цю саме прогалину хоче тепер Українська Виставова Корпорація заповнити. Вистава дасть нагоду українським підприємцям в Америці навязати зносини зі старим краєм, а тамошнім підприємцям познакомитися з американськими торговцями.

Тому в інтересі кождого купця, промисловця, бизнесмена, видавця чи будького фаховця буде прислати свою адресу та оголошення до поміщення у Виставовому Катальозі.

Катальог буде друкований на люксусовому папері і вийде у дуже великому накладі.

Формат буде 10 через 7 цалів. Оповістки коштуватимуть $10 ча чверть сторінки, $5 за одну восьму і $2.50 за одну шіснацяту сторінки.

Отсим просимо всіх тих, хто хотів би мати свої адреси і оголошення в адресарі, надсилати негайно текст оповісток, разом з оплатою і зазначенням розміру.

Ukrainian Chicago World's Fair Exhibit,
9300 Cottage Grove Ave., Chicago, Ill.,

—o—

ПУЛМЕН, ІЛЛ.

На Виставу.

Виставовий Комітет на Вест Пулмен, Ілл., зібрав отсі жертви на Українську Виставу Справу:

По $25: Сестрицтво Пр. Св. Богородиці і Т-во Арх. Михаїла; Український Національний Клюб $10; Анна Грабінська $5; Ілія Сеницький $3; по $2: Катерина Руда, Теодор Мінцінський, Василь Шпорлюк, Евген Парійчук, Тимко Янсевич, Петро Шемердяк, Володимир Шемердяк; Григорій Заокопний $1.50; по $1: Софія Мацькевич, Павло Олещук, Василь Шавала, Михайло Стефанюк, Іван Семчишин, Микола Білик, Теодор Карплюк, Іван Міляновський, Ілія Гаврищків, Микола Мацях, Герман Рубін. — Разом $94.50.

За Комітет: **Іван Лагола, Іван Семчишин, Тимко Янсевич, Петро Шемердяк.**

—o—

ШІКАГО, ІЛЛ.

Підкарпатський Комітет Вистави.

Дня 4. травня остаточно зформувався Карпато-Руський Комітет Допомоги Українській Виставі в Шікаго. До Комітету ввійшли отсі визначні члени Підкарпатської Кольонії в Америці: д-р Михайло Корба, о. Юрій Тегзей з Вайтінг, Індіяна і суддя Михайло Гавран з Індіяна Гарбор.

Пан д-р Корба зістав вибраний головою Комітету.

Підкарпатський Комітет буде працювати рука в руку з Українською Виставовою Корпорацією в Шікаго, і, як уже писалося, подбає про те, щоб Підкарпатський Відділ в Українськім Павільоні був уряджений якнайкраще.

Американський Підкарпатський Виставовий Комітет вже поробив кроки до навязання безпосередніх зносин з Виставовим Комітетом в Ужгороді, на Підкарпаттю. Цей останній стоїть під проводом пп. Віктора Жолтвая та Івана Комиобидва є визначними громадськими діячами міста Ужгорода.

Ukrainian Chicago World's Fair Exhibit,
9300 Cottage Grove Ave., Chicago, Ill.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ВІЛМІНГТОН, ДЕЛ.

Збірка на УВО.

У неділю, дня 26. березня ц. р., старанням нашого жіноцтва був влаштований вечерок в домі громадян Теодора і Катерини Гулів. Дохід був призначений на будову Українського Народнього Дому.

На той вечерок прибуло поважне число свідомих громадян, які гарно забавлялись. Вечерок наскрізь був товариський, з відповідними промовами й народними піснями.

Збірка на нову будову принесла $37. Як на теперішний час, то це є поважна сума. Отже наші громадяни розуміють вагу своєї рідної хати й жертвують щиро. Потім була ще одна збірка на покриття коштів господарів дому.

За збіркою пішов о. Й. Ялечко й зібрав $5, котрі хотів передати господарям, але громадяни Т. і К. Ґули не приняли її, а обернули ті гроші на Українську Військову Організацію. Ці пять долярів переслано через Обєднання на призначену ціль.

Теодор Чорний.

—o—

НОРТГЕМПТОН, ПА.

На УВО.

Тов. Українських Січових Стрільців, від. 44. У. Н. Союза, ухвалило зі своєї каси переслати через Обєднання $10 на революційний фонд. Товариство не хоче лишитися позаду, але хоче також підтримати боротьбу проти ляцьких наїзників, котрі розпанувалися в нашім рідним краю. Хоч це маленька жертва, але тут дуже велике безробіття уже довгий час.

За Уряд: **В. Шишка, А. Бодник, Л. Демчук.**

The Sport Whirl.

NEW HAVEN, CONN.

U. A. A. Win.

The Ukrainian Jr. Nine of New Haven, Conn., defeated the Lincoln Jrs. of West Haven, Conn., 4—1.

It was a great pitching battle, with Venechuk starring at bat.

Score U. A. A.:

Runs batted in: Venechuk, Witowski, Trofan, Pysmenny; two-base hits Venechuk, three base hits Omazuk. Base on balls off Wasylyk 2, Trofan 3, strike outs Weselyk 18, Trofan 11. Left on base U. A. A. 5, Lincoln 3. Double play Pysmenny to Venechuk.

Time of game 2:10.

Frank Weselyk.

—o—

U. Y. P. C. OF CHICAGO, ILL.

The Ukrainian Young Parish Club finished a successful season in basketball and now is starting the summer season with a tennis team. Due to financial difficulties it will not have a baseball team this year. Any tennis in Illinois, Wisconsin, Michigan, Indiana, or St. Louis, Missouri, interested in challenging the Ukrainian Young Parish Club Tennis Team please correspond with Eugene Wolk, 5106 Eddy St., Chicago, Ill.

Eugene Wolk, Mike Kucher.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ДО УКРАЇНОК НА ВЕСНІ.

Вже стопились сніги, леди,
Барабани задудніли;
Огненний стяг блиснув небом,
З півдня вітри зашуміли.

Весна, весна, Українко!
Кто посіє, той збирає.
Тож до діла, всі укупі,
Народня нива чекає.

Вже плугатор вийшов з плугом
Й скибу за скибою крає,
А Ти вийди, злучи сили,
Спільна праця успіх має.

Тож всі разом в рідну ниву
Яре зерно засівати
І всю хопту і хабазя,
Все шкідливе виривати.

Хоч зраниш Ти руки й ноги,
Спалить Тебе вітер, спека;
Зате виполена нива
Пишатись буде здалека.

І не кажи: нема сили,
Що праця Тебе втомила,
Таж Українка ніколи
Ще лінивством не грішила.

А як надтягне негода,
Буря з громом розшаліє,
Ти видержи, не подайся,
Аж знов сонце заясніє.

Так в погоду, чи в негоду,
А зародить рідна нива
І доспіє буйний колос
І /будуть нам наші жнива.

Анастасія Рибакова.

ТАРЗАН У СЕРЦІ ЗЕМЛІ.

(43)

Шукаючи країни Зорама, Тарзан прийшов зі своїми сопутниками до гір Ціпдаруса. Тут Тарзан вперше замітив хмари на небі й побачив, як вони покривали чорним насмом верховини гір. „Буде падати вода", сказав Тор, показуючи на хмари. „Тепер вода падає над Зорамом. Скоро вона впаде й тут", скінчив свої уваги Тор. Тарзан бачив, як скоро почали хмари все згущуватися й ширше вкривати гори. Це він побачив у цій країні перший раз.

Незабаром сонце сховалося за хмари й чорні, зловіщі тіни лягли по горах. Все викликало якийсь сумний настрій, котрого Тарзан ніколи раніше не переживав у подібних випадках в інших частинах землі. Наступила передгрозова тиша, а в ній було чути тупотіння ніг ріжних тварин, які в панічному страху бігли стрімголов, самі не знаючи куди. Застрашені звірі тепер змішалися разом і лютий лев тікав поруч з козою, не думаючи про поживу й напад.

Раптом почало робитися холодніше. Здавалося, що сонце вже зникло давно, давно, бо повітря встигло дуже прохолонути. Тарзан наказав зібрати сухого дерева, покищо не почав падати дощ, і з нього зробив багаття, щоб хоч трохи загрітися. Налетіла страшна буря й зливний дощ. Від торохтіння грому здавалося розсідалися гори, а блискавка сліпила очі. З гір потекли величезні потоки води. Багаття згасло й холод почав сковувати тіло Тарзана.

В повітрю появилися величезні літаючі потвори, які час від часу своїм неймовірним криком покривали ввесь шум і галас від дощу та громовиці. Ті потвори, видно, були теж у страху, металися під небом, стараючися вибратись вище хмар, щоб дістатись під теплі проміні сонця. Тор зі страхом ждився від зимна, притискаючись до скелі, а Тарзан тримався ще тут лише тому, що він був з Тарзаном, якого подобив і не хотів кидати, а то побіг би також шукати сонця.